

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **A.C.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2026 r.,
wniosku obrońcy skazanej A.C. o wyłączenie SSN M.S. od udziału w rozpoznaniu
wniosku o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 68/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć SSN M.S. od udziału w rozpoznaniu wniosku o
wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO
68/25.**

UZASADNIENIE

Na skutek pisma obrońcy skazanej A.C. przed Sądem Najwyższym zawisła jej sprawa, potraktowana jako wniosek o wznowienie postępowania karnego - sygnalizacja potrzeby wznowienia postępowania karnego z urzędu, zarejestrowana pod sygn. akt III KO 68/25.

Dotychczas od udziału w rozpoznaniu tej sprawy zostali wyłączeni: SSN A.D., SSN M.M., SSN P.K. (postanowienie k. 58). Następnie, do rozpoznania tej sprawy została wyznaczona SSN M.B. (k. 66). Kolejno, obrońca skazanego złożył wnioski o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu tej sprawy (k. 68 i k. 74). Sprawa z wniosków o wyłączenie SSN M.B. została przydzielona SSN M.S.

Pismem z dnia 9 stycznia 2026 r. obrońca skazanej złożył wniosek o wyłączenie SSN M.S. od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN M.B. W

uzasadnieniu wniosku obrońca wskazał na to, że SSN M.S. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS). Wskazał, że z tych samych powodów dochodziło już w tej sprawie do wyłączenia innych sędziów Sądu Najwyższego. Obrońca podał również, że do SSN M.S. odnoszą się te same okoliczności, co do sędziego wydającego wyrok, którego dotyczy sygnalizacja wznowienia postępowania, jak również sędziego, który miałby rozpoznać sprawę wznowieniową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny.

Wyjść należy od przypomnienia, że zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22 (OSNK 2023, z. 8, poz. 37), której nadano moc zasady prawnej, pojęcie „sprawy”, o jakim mowa w art. 40 i 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej. Dlatego też możliwe jest rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego w zaistniałej w tej sprawie konfiguracji procesowej.

Wniosek należało uwzględnić z uwagi na konieczność zapewnienia stronie postępowania karnego dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 87 § 1 ustawy o SN, pozostaje związany uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), gdzie stwierdzono, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Cytowana uchwała ma moc zasady prawnej, co oznacza, że jest nią związany

każdy skład Sądu Najwyższego. Wynikającego z uchwały połączonych Izb stanu rzeczy nie zmieniło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61; Dz. U. 2020, poz. 376). Argumenty na rzecz tej tezy zostały obszernie zreferowane m.in.: w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2022 r. I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 6 lipca 2023 r., IV KO 14/23; czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2023 r., V KK 17/23, a Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie je podziela.

Stanowisko zawarte w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego zostało następnie potwierdzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), w której podkreślono aprioryczność braku spełnienia minimalnego standardu bezstronności przez sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek wadliwie ukształtowanej KRS i wskazano, że każdorazowo sąd z udziałem takiego sędziego jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Takie stanowisko jest także konsekwentnie aprobowane w kolejnych orzeczeniach (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, z. 10, poz. 95; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22; z dnia 14 stycznia 2025 r., III KK 436/24; z dnia 15 stycznia 2025 r., I KO 127/24; z dnia 17 stycznia 2025 r., IV KK 458/24; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23; z dnia 18 grudnia 2024 r., II KO 84/24; z dnia 16 stycznia 2025 r., II KK 322/24; z dnia 17 grudnia 2025 r., I KK 359/25; z dnia 7 stycznia 2026 r., II KK 433/25).

Ponadto, zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą”, udział w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w ww. trybie (w efekcie czego organ ten nie był niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że sąd z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (pkt 284 – szerzej w tym zakresie m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16

września 2021 r., I KZ 29/21; stanowisko potwierdzone także w wyroku ETPC z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyroku ETPC z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20 oraz wyroku pilotażowym ETPC z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21).

Nie można także tracić z pola widzenia, że SSN M.S. miałyby rozpoznać wnioski o wyłączenie SSN M.B., który został oparty na podstawach odnoszących się do niego w takim samym stopniu, jak do Sędziego, którego dotyczy wnioski o wyłączenie sędziego mającego rozpoznać sprawę wznowieniową. Ponadto, są to okoliczności analogiczne do leżących u podstaw sygnalizacji wznowienia postępowania. Jest to zatem sytuacja godząca w sedno zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Podsumowując, celem zapewnienia skazanej dostępu do sądu niezależnego, bezstronnego, ustanowionego ustawą w rozumieniu konstytucyjnym i konwencyjnym, należało wyłączyć SSN M.S. od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 68/25.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.ł.]